

Treball de Fi de Grau

2015/2016

Codi: 102608

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	OB	4	0

Professor de contacte

Nom: Eva Penelo Werner

Correu electrònic: Eva.Penelo@uab.cat

Equip docent

Joel Feliu Samuel Lajeunesse

Maria del Mar Badía Martín

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits, malgrat que se'n recomana la seva realització un cop superades les assignatures de 1er, 2on i 3er curs de Grau, quan l'estudiant es matricula dels últims 60 crèdits o menys per acabar el Grau.

Objectius

L'objectiu principal del Treball de Fi de Grau (TFG) és que l'estudiant demostrï que té capacitat per establir relacions entre diverses matèries del grau, i té un caràcter eminentment professionalitzador. Això implica que ha de ser un treball original en el que l'estudiant desenvolupi la seva capacitat d'abordar problemàtiques actuals amb les metodologies adequades a la disciplina.

El TFG es realitza mitjançant una activitat majoritàriament autònoma, a partir d'una temàtica pactada amb el professor o professora que s'encarregarà de supervisar-ne la seva realització.

Competències

- Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
- Aplicar mètodes d'intervenció indirectes mitjançant altres persones: assessorament, formació de formadors i altres agents, etc.
- Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
- Demostrar una aproximació crítica, d'escepticisme constructiu, de creativitat i d'actitud d'orientació a la recerca en les activitats professionals.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Difondre el coneixement derivat dels resultats de la recerca i dels productes i serveis generats, tenint en compte les repercussions socials i personals que pot tenir.
- Distingir els dissenys de recerca, els procediments i les tècniques per valorar hipòtesis, contrastar-les i interpretar-ne els resultats.
- Elaborar i redactar informes tècnics sobre els resultats de l'avaluació, la recerca o els serveis sol·licitats.

- Emprar els programes informàtics de gestió i anàlisi de dades.
- Fer revisions sistemàtiques a partir de la consulta de les diferents fonts documentals en psicologia per a recollir, ordenar i classificar dades i materials de recerca
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
- Mesurar i obtenir dades rellevants per avaluar les intervencions.
- Participar activament en la configuració de les normes socials, professionals i ètiques en les activitats relacionades amb la professió.
- Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció dels diferents mètodes de recerca psicològica, la seva aplicació i la interpretació dels resultats que en deriven.
- Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
- Reconèixer els fonaments epistemològics dels diferents mètodes de recerca en psicologia, i la funció, les característiques i les limitacions que tenen.
- Reconèixer i apreciar les valoracions externes sobre la pròpia actuació.
- Reconèixer les limitacions pròpies i de la disciplina, en els diferents àmbits de la pràctica professional.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
- Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de manera crítica, organitzar i sintetitzar la informació procedent de textos científics i professionals procedents dels diferents àmbits aplicats de la psicologia, especialment en l'àmbit clínic i de la salut.
2. Analitzar textos científics escrits en llengua anglesa.
3. Aplicar estratègies de recerca psicològica, interpretar els resultats que s'obtenen i contextualitzar-los en el marc teòric i conceptual de referència.
4. Avaluar i discutir tant el treball dels altres com el propi, i elaborar judicis i valoracions crítiques argumentades adequadament.
5. Comprendre textos psicològics escrits en un idioma estranger.
6. Comunicar informació psicològica (oralment i per escrit) en la llengua nativa i en un idioma estranger.
7. Comunicar les valoracions pròpies de manera crítica i argumentada, respectar els drets dels clients i destinataris i ajustar-se a la normativa ètica de la professió de psicòleg.
8. Criticar els efectes de la pròpia pràctica sobre les persones, tenint en compte la complexitat de la diversitat humana.
9. Demostrar que es tenen habilitats de persuasió, negociació, empatia i assertivitat en la comunicació amb altres persones, institucions, grups o organitzacions.
10. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
11. Dissenyar i implementar instruments de mesura per valorar l'eficàcia d'estratègies d'intervenció en algun dels camps d'aplicació de la psicologia, especialment en l'àmbit clínic i de la salut.
12. Dissenyar programes d'assessorament per a la implementació de polítiques d'intervenció comunitària.
13. Dissenyar programes de formació dirigits a professionals d'algun dels àmbits aplicats de la disciplina, especialment en l'àmbit clínic i de la salut.
14. Dominar les TIC com a eina per a presentar i difondre el coneixement psicològic.
15. Emprar els coneixements teòrics i els avenços més rellevants procedents de l'avantguarda dels diferents camps d'estudi de la psicologia per escriure, analitzar i explicar el comportament de persones, grups, comunitats i organitzacions.
16. Emprar els programes informàtics de gestió i anàlisi de dades.
17. Fer anàlisis crítiques dels treballs de recerca psicològica que es publiquen.
18. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
19. Generar solucions davant de problemes d'interès en els diferents àmbits de la psicologia, especialment en l'àmbit clínic i de la salut, valorar els diferents enfocaments teoricopràctics que es podrien emprar per a resoldre-ho correctament i aplicar en cada cas les estratègies que hagin tingut les millors evidències científiques.

20. Identificar els principals dissenys de recerca en els diferents àmbits aplicats de la psicologia, així com els procediments per formular i contrastar una hipòtesi, i valorar en cada cas els avantatges i limitacions de cada metodologia.
21. Identificar i usar adequadament les fonts i les bases de dades més rellevants en psicologia, i emprar estratègies adequades per accedir a la informació.
22. Identificar i usar els programes informàtics de gestió de dades més habituals en psicologia.
23. Identificar metodologies que permeten establir i refutar hipòtesis de treball en els diferents àmbits de la psicologia, especialment en l'àmbit clínic i de la salut.
24. Identificar problemes psicològics, així com les variables principals que hi estan associades i el context en el qual tenen lloc aquestes conductes o processos, i mostrar interès per plantejar estratègies de solució.
25. Interpretar adequadament els resultats que s'obtenen com a conseqüència d'emprar les diferents estratègies i mètodes de recerca en psicologia, generalitzar-los i relacionar-los amb la resta de resultats disponibles.
26. Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.
27. Participar activament en la configuració de les normes socials, professionals i ètiques en les activitats relacionades amb la professió.
28. Planificar conceptualment un discurs psicològic i traslladar-lo a un text escrit amb format tècnic i científic.
29. Planificar i aplicar estudis que utilitzin diferents mètodes i tècniques de recerca per a l'acumulació d'evidències científiques en psicologia.
30. Planificar i desenvolupar estratègies per obtenir resultats psicològicament i científicament rellevants respecte a les hipòtesis psicològiques que es plantegen.
31. Planificar i fer cerques bibliogràfiques sistemàtiques que permetin obtenir resultats documentals rellevants.
32. Raonar adequadament en les diferents fases que comporta l'aplicació del mètode científic en els diferents àmbits aplicats de la disciplina.
33. Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.
34. Reconèixer i apreciar les valoracions externes sobre la pròpia actuació.
35. Reconèixer i valorar la necessitat d'actualització documental en els diferents àmbits aplicats de la disciplina.
36. Reconèixer les limitacions pròpies i de la disciplina, en els diferents àmbits de la pràctica professional.
37. Redactar informes científics de recerca en els diferents àmbits aplicats de la disciplina, especialment en l'àmbit clínic i de la salut, seguint les pautes normatives que estableixen els comitès professionals per a la comunitat científica internacional pel que fa a què s'ha de comunicar d'una recerca, en quina seqüència i amb quin format.
38. Redactar informes psicològics tècnics destinats a tercers (persones, institucions, empreses, serveis, etc.), valorar la seva pertinència en funció dels destinataris finals i respectar el compromís ètic que exigeix la difusió del coneixement psicològic.
39. Transferir i usar el coneixement psicològic adquirit.
40. Utilitzar els conceptes i la terminologia científica pròpia dels diferents àmbits teòrics i aplicats de la psicologia.
41. Utilitzar les dades obtingudes en l'avaluació d'intervencions per extreure conclusions destinades a millorar futures intervencions, especialment en l'àmbit clínic i de la salut.
42. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
43. Utilitzar les eines adequades per a comunicar-se.
44. Valorar de manera crítica i argumentada el coneixement que s'obté a partir de l'ús de les diferents metodologies científiques en psicologia.
45. Valorar i contrastar els models, les teories, els instruments i els mètodes més adequats en cada context d'intervenció psicològica.

Continguts

A nivell genèric es poden definir tres tipus de TFG: (a) de revisió, (b) de recerca, (c) professional o de projecte d'intervenció.

S'entén per **treball teòric o de revisió sistemàtica** tot aquell treball que aporti una actualització de l'estat de la qüestió al voltant d'un tema aplicat proposat pel professorat, seguint les directrius d'una cerca sistemàtica.

S'entén per **treball de recerca** tot aquell treball que plantegi una investigació empírica per respondre alguna qüestió actual i aplicada d'investigació en Psicologia proposada pel professorat.

S'entén per **treball professional o de projecte d'intervenció** tot aquell treball que plantegi un projecte que aporti millores o solucions a alguna problemàtica de qualsevol àmbit d'aplicació de la Psicologia, basant-se en el coneixement teòric i empíric de la disciplina.

Metodologia

L'assignatura del TFG no té activitats de docència dirigida. És per això que l'aula virtual és l'espai d'intercanvi d'informació entre l'equip de coordinació i els estudiants, a més de l'espai on cal lliurar les diferents evidències que es demanen al llarg del curs. És imprescindible, doncs, que l'estudiant consulti l'aula virtual periòdicament, així com l'adreça de correu electrònic associada a la mateixa, per garantir que rep totes les informacions necessàries per fer-ne un bon seguiment.

Per realitzar el TFG, l'estudiant presentarà una sol·licitud de les seves preferències en relació a les línies proposades per diferents professors de la facultat, que faran de supervisors. Les línies proposades són representatives de les diferents mencions del Grau. La facultat, mitjançant uns criteris publicitats, adjudicarà la plaça definitiva del TFG a cada estudiant.

La metodologia del treball de grau es divideix en sessions de supervisió, de treball autònom, i d'activitats d'avaluació.

L'activitat supervisada conté dos formats diferents: per una part, s'estableixen 7,5 hores de sessions de supervisió programades des de l'inici (repartides en 4 moments), i que ha de realitzar tot estudiant que estigui desenvolupant el TFG; per l'altra, l'estudiant pot sol·licitar fins a 7,5 hores més de tutories de seguiment, que es pactaran entre l'estudiant i cada professor supervisor. Les sessions de supervisió programades tenen un caràcter formatiu i en alguns casos també avaluatiu, ja que han de servir per avaluar les competències corresponents a la tasca desenvolupada fins aquell moment.

Es poden distingir tres fases diferenciades en la realització del TFG de psicologia: una fase d'inici durant la qual s'especifica i es planteja el treball (amb una càrrega de treball aproximada per l'estudiant de 25 hores), una fase de desenvolupament del treball (amb aproximadament 75 hores de càrrega), i una fase de finalització i tancament que culmina amb la presentació d'un informe i la defensa pública del projecte (amb aproximadament 50 hores de càrrega).

Les quatre sessions de supervisió programades es repartiran entre aquestes tres fases. En la primera sessió de supervisió (aproximadament entre les setmanes 1 i 6 del primer semestre) el responsable de l'assignatura presentarà a tots els estudiants matriculats una informació detallada sobre el funcionament específic del TFG, així com el calendari de les principals fites a assolir, per tal de proporcionar a l'estudiant una visió global del camí a recórrer durant el curs. La segona sessió (a realitzar aproximadament entre les setmanes 6 i 8 del primer semestre), ja correspon al professor supervisor, i ha de servir per establir l'objectiu específic del treball, i pactar la metodologia de seguiment. El tercer punt de supervisió (aproximadament entre les setmanes 18 i 20 del primer semestre) ha de servir per avaluar l'estat del projecte que es vol dur a terme, i ja tindrà per tant caràcter avaluatiu a més de formatiu. En el quart punt de supervisió (aproximadament entre les setmanes 7 i 13 del segon semestre), també de caràcter avaluatiu-formatiu, es valorarà l'estat de desenvolupament en el que es troba el TFG de cara a ajudar a l'estudiant en la darrera etapa de preparació de les evidències finals a presentar.

Les evidències finals inclouran, a més de l'informe tècnic de la feina realitzada, un resum executiu dirigit a persones no expertes amb el tema, i una nota de premsa per fer-ne difusió. A més, caldrà que l'estudiant faci una presentació oral en sessió conjunta amb altres estudiants que hagin treballat temàtiques afins.

Cada tipus de treball requerirà que l'estudiant desenvolupi i apliqui un seguit de competències específiques i transversals pròpies del mateix, d'entre totes les que formen part de l'assignatura, que quedaran reflectides en

uns 15 resultats d'aprenentatge a avaluar al llarg de la seva realització, i que es posaran en coneixement de l'estudiant a l'inici de curs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Supervisades			
Supervisió no programada	7,5	0,3	16, 26, 28, 37, 38, 40, 45
Supervisió programada	7,5	0,3	3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 18, 19, 24, 25, 29, 30, 32, 33, 34, 36, 40, 41
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	133,5	5,34	2, 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45

Avaluació

Es programen 5 moments avaluatius: el primer moment avaluatiu es realitzarà durant la sessió 3 del seguiment programat; el segon tindrà lloc durant la sessió 4 del seguiment programat; el tercer moment avaluatiu és el de lliurament del treball final; el quart moment és el de lliurament de les dues evidències de difusió (Resum executiu i nota de premsa) i el darrer moment avaluatiu es produeix en el moment de la presentació oral del treball.

Tots els documents d'evidència s'han de lliurar a l'aula virtual.

Evidència 1a (Projecte): L'estudiant ha de presentar una evidència escrita del projecte que vol dur a terme, i respondre les preguntes del professor supervisor. La qualificació resultant d'aquestes evidències té un pes en l'avaluació final del 15%.

Evidència 1b (Desenvolupament): L'estudiant ha de presentar una evidència escrita de la introducció i metodologia del treball, i respondre les preguntes del professor supervisor en relació al desenvolupament del treball i planificació dels resultats del mateix. La qualificació resultant d'aquestes evidències té un pes en l'avaluació final del 20%.

Evidència 1c (Informe final): L'estudiant ha de presentar l'informe escrit (que serà avaluat pel professor supervisor). La qualificació resultant d'aquesta evidència té un pes en l'avaluació final del 30%.

Evidències 2a i 2b (Resum executiu i nota de premsa): L'estudiant ha de presentar l'informe executiu i la nota de premsa (que seran avaluades per un professor avaluador, en el marc de la presentació oral del treball). En global, aquestes evidències tenen un pes en la qualificació final del 15% (10% de l'informe executiu, i 5% de la nota de premsa).

Evidències 2c i 2d (Presentació oral i avaluació dels companys): L'estudiant haurà de fer una presentació oral del treball, d'entre 5 i 15 minuts de durada (en funció del format), ajudant-se de suport en format de presentació audiovisual, pòster, o altres formats pactats amb el supervisor. Aquesta evidència serà avaluada pel mateix professor avaluador que les evidències 2a i 2b, i tindrà un pes d'un 20% en la qualificació final. En aquesta presentació, els estudiants hauran d'avaluar també els companys que realitzin la presentació en la mateixa sessió que ells, seguint les mateixes rúbriques que els professors avaluadors. Hauran de lliurar aquesta evidència al final de la sessió, i malgrat que aquesta evidència no té una puntuació directa a sumar a la qualificació final, la no presentació de la mateixa restarà mig punt a la qualificació final del TFG.

Per poder considerar que un estudiant ha superat el TFG cal que:

- a) Obtingui una qualificació final de 5 punts o més en el conjunt de totes les evidències
- b) Realitzi les tres sessions de seguiment programades amb el supervisor
- c) Realitzi la sessió de presentació corresponent a l'evidència 2c, i lliuri, en els terminis previstos i a través de l'aula virtual, els documents corresponents a les evidències 1a, 1b, 1c, 2a i 2b.

L'avaluació està dissenyada per **comprovar** si l'estudiant demostra unes competències determinades en diferents moments del procés, entenent que és important determinar l'estat d'aquestes competències en aquells moments concrets en què són avaluades. La nota final s'obté per suma de les puntuacions assolides al llarg del temps i és representativa dels assoliments de cada moment, entenent que no és indiferent el moment del TFG en què es mostri cada assoliment, sinó que aquests tenen un temps.

La re-avaluació s'inclou dins del desenvolupament del curs i no es contempla fer-la al final de curs.

Codi Evidència	Denominació	Pes	Realització	Format (escrit, oral o ambdós)	Avaluador
EV1a	Projecte (per valorar la seva viabilitat)	15%	Individual o Parella	Escrit/Oral	Supervisor
EV1b	Desenvolupament informe (Introducció, mètode i esborrany dels resultats o resultats preliminars)	20%	Individual o Parella	Escrit/Oral	Supervisor
EV1c	Informe final	30%	Individual o Parella	Escrit	Supervisor
EV2a	Resum executiu (difusió)	10%	Individual *	Escrit	Professor avaluador (no supervisor)
EV2b	Nota de premsa (difusió)	5%	Individual *	Escrit	Professor avaluador (no supervisor)
EV2c	Presentació oral del treball (difusió)	20%	Individual o Parella	Oral	Professor avaluador (no supervisor)
EV2d	Avaluació companys (única evidència no obligatòria)	-5% (no presentació)	Individual **	Escrit	Companys

* Ev2a i Ev2b s'han de fer i lliurar de forma individual, independentment que el TFG es faci en parella. No fer-ho així implica **una penalització en la nota** d'aquestes evidències.

** Ev2d s'ha de fer i lliurar de forma individual, independentment que el TFG es faci en parella. No fer-ho així comporta que **es consideri com a no lliurada**, i resta el 5% a la nota final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Evidència 1a: Projecte del TFG	15%	0	0	2, 5, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 29, 30, 31, 35
Evidència 1b: Desenvolupament del TFG	20%	0	0	3, 16, 17, 22, 25, 28, 29, 32, 33, 34, 40, 44
Evidència 1c: Informe final	30%	0	0	1, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 24, 25, 28, 34, 36, 37, 38, 40, 41, 44, 45
Evidències 2a i 2b: Difusió escrita	15%	0	0	7, 10, 12, 13, 15, 27, 33, 38, 39, 43
Evidències 2c i 2d: Presentació oral	20%	1,5	0,06	4, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 17, 34, 39, 40, 42, 43

Bibliografia

Manual de l'assignatura:

Equip coordinador del TFG de la Facultat de Psicologia (2015). *Manual del Treball de Fi de Grau (TFG) de la Facultat de Psicologia. Grau de Psicologia i de Logopèdia (UAB)*. Document accessible a l'aula virtual de l'assignatura i al web de la facultat.

Llibres de consulta generals:

Clanchy, J. i Ballard, B. (1992). *Cómo se hace un trabajo académico. Guía práctica para estudiantes universitarios*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza.

Creame, P. i Lea, M.R. (2003). *Writing at University: a Guide for Students*. Maidenhead, Berks: Open University Press.

Dintel, F. (2003). *Cómo se elabora un texto. Todos los pasos para expresarse por escrito con claridad y precisión*. Barcelona: Alba Editorial, 2ª ed.

Ferrer, V., Carmona, M., Soria, V. (Eds.) (2013). *El Trabajo de Fin de Grado. Guía para estudiantes, docentes y agentes colaboradores*. Madrid: McGraw Hill.

Golano, C. i Flores-Guerrero, R. (2002). *Aprender a redactar documentos empresariales*. Barcelona: Paidós.

Román, A. (1992). *Informes para tomar decisiones*. Madrid: Deusto.

Sancho, J. (2014). *Com escriure i presentar el millor treball acadèmic*. Barcelona: Eumo Editorial.

Sarafini, M.T. (2007). *Cómo se escribe*. Barcelona: Piados.

Walker, M. (2000). *Cómo escribir trabajos de investigación*. Barcelona: Gedisa.

Enllaços amb eines per treballar les competències lingüístiques, comunicatives i de difusió:

<http://www.upc.edu/slt/comcomunicar/>

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/

<http://comunicaciencia.unirioja.es/>